

Skkn : Nâng cao chất lượng dạy học, tạo hứng thú cho học sinh khi học trực tuyến

A. Đặt vấn đề

Việt Nam là một quốc gia đang có nhiều đổi mới trong Giáo dục học đường, đặc biệt hơn nữa là các đột phá mới trong sử dụng CNTT đối với việc thiết kế giảng dạy và học tập, có thể đánh giá rằng trong những năm gần đây Ngành Giáo dục của nước ta không ngừng học hỏi , không ngừng phát triển và đổi mới Tiến bộ. Đó là những bước ngoặt quan trọng đóng góp công lao to lớn trong việc đưa Giáo dục nước ta xứng danh ngang tầm với các nước khác cùng phát triển trên Thế giới. Sự bùng nổ Công nghệ thông tin đã tác động lớn đến công cuộc phát triển kinh tế xã hội người. Đảng và Nhà nước đã xác định rõ ý nghĩa và tầm quan trọng của tin học và Công nghệ thông tin, truyền thông cũng như những yêu cầu đẩy mạnh của ứng dụng Công nghệ thông tin, đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu Công nghiệp hóa, hiện đại hóa, mở cửa và hội nhập, hướng tới nền kinh tế tri thức của nước ta nói riêng - thế giới nói chung. Cùng với tình hình dịch bệnh COVID diễn biến phức tạp học sinh không thể đến trường như trước đây để cùng chung tay đẩy lùi dịch bệnh nhưng không dừng việc học tập bản thân tôi cũng nhận thức được trách nhiệm của mình. Là giáo viên giảng dạy lớp 2, một khối lớp được quan tâm hàng đầu bởi lẽ các em mới hoàn thành chương trình học tập ở lớp 1 do vậy sự ghi nhớ kiến thức còn hạn chế nhiều. Nếu cứ dừng việc học tập trên lớp các em sẽ khó có thể theo kịp chương trình khi quay trở lại học. Hơn nữa sự chú ý của học sinh lớp 2 còn ít do vậy năm học này tôi mạnh dạn đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy trực tuyến nhằm gây hứng thú học tập cho học sinh lớp tôi. Với mong muốn giúp các em có những tiết học trực tuyến nhẹ nhàng, không đè nặng áp lực, tiết học cuốn hút gây được hứng thú học sinh học tập, dễ tiếp thu kiến thức. Chính vì những lí do nêu trên tôi lựa chọn biện pháp: **Nâng cao chất lượng dạy học, tạo hứng thú cho học sinh khi học trực tuyến**

B. Thực trạng ban đầu:

Tình hình dịch diễn biến nghiêm trọng cả nước gồng mình chống dịch do vậy nhà trường tôi cũng phải nghỉ học trên lớp một thời gian khá dài do vậy nhiều em đã quên hết kiến thức cũ, các em viết chữ nguệch ngoạc thậm chí nhiều em đã quên mặt chữ. Sau thời gian dài khoảng...tháng để hỗ trợ các em tiếp tục học tập đúng tiến độ nhà trường đã tổ chức dạy học trực tuyến online. Trong quãng thời gian trước đó tôi đã dày công nghiên cứu tìm tòi những biện pháp tốt nhất để thiết kế những buổi lên lớp trực tuyến cùng với các em đạt hiệu quả học tập cao.

Về phía giáo viên:

- + Rất trần trở suy nghĩ về việc học tập của học sinh.
- + Luôn tìm tòi những cách giảng dạy gây được hứng thú cao cho học sinh.
- + Tìm hiểu chương trình GDPT 2018 để có những phương pháp giảng dạy hiệu quả phát huy năng lực, phẩm chất học sinh.

Về phía học sinh:

- + Các em được nghỉ khá dài do vậy khi học tập trở lại các em rất uể oải, chán học, tư tưởng không tập trung.
- + Kiến thức mai một không còn nhớ những kiến thức trọng tâm đã học ở lớp 1
- + Nhiều em gia đình bố mẹ mắc kẹt nơi xa vì tình hình dịch không ở cạnh con do vậy không kèm cặp được con học tập thêm khi ở nhà, nhiều em lại tâm lý vì xa bố mẹ do vậy các em bị tác động về tâm lý nhiều khiến những lúc học không tập trung. Tâm tư buồn phiền, chán nản.

I. Cơ sở lý luận:

1. Thuận lợi:

- Về phía nhà trường:
 - + Ngay từ đầu năm học, nhà trường đã tổ chức tập huấn cho toàn giáo viên khối lớp 2 để giới thiệu tổng thể về chương trình GDPT 2018 và giới thiệu chương trình lớp 2 năm học 2021-2022 theo chương trình GDPT 2018. BGH hướng dẫn tổ khối xây dựng kế hoạch bài học phù hợp với điều kiện vừa học tập vừa phòng chống dịch COVID-19.
 - + Giáo viên trong khối nhiệt tình, năng động, tâm huyết với nghề, có trình độ chuyên môn vững vàng. Luôn học hỏi để từng bước hoàn thiện nhiệm vụ được giao.+ 100% giáo viên dạy lớp 2 được tập huấn đầy đủ nội dung chương trình sách giáo khoa mới, phương pháp dạy học theo hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh.
- Về Cơ sở vật chất tương đối đầy đủ (1 ti vi, 1 máy bộ máy tính, 1 máy soi), phục vụ tốt cho việc dạy học lớp 2 theo chương trình giáo dục 2018.
- Ban đại diện cha mẹ học sinh, phụ huynh học sinh quan tâm và ủng hộ đến việc thực hiện chương trình giáo dục 2018.

2. Khó khăn:

- + Thời gian HS nghỉ hè dài, nhiều HS quên kiến thức, quên vắn dẫn đến việc HS đọc chậm, sai; viết không đúng chính tả. Môn Toán nhiều HS quên các bảng cộng, trừ trong phạm vi 10, cách thực hiện các dạng toán nên lúng túng trong việc vận dụng vào chương trình môn Toán lớp 2.

- + Do tình hình dịch COVID-19, chương trình kế hoạch dạy học môn Tiếng Việt và môn Toán thời lượng các tiết trong tuần tăng nên khó khăn trong việc tiếp nhận, ghi nhớ kiến thức của HS. Và đặc biệt là các em phải học tập trực tuyến.
- + HS với trình độ nhận thức khác nhau nên việc tiếp thu kiến thức không đồng đều, GV rất vất vả khi truyền đạt kiến thức theo chương trình mới cho các em.
- + HS lớp 2 có vốn từ còn hạn chế, môn Tiếng Việt (phần luyện viết đoạn nhiều, đa dạng nội dung) nên khó khăn cho HS trong việc viết đoạn văn, câu văn diễn đạt chưa rõ ràng.
- + Thời gian thực hành, ôn luyện toán, Tiếng Việt ít nhưng lượng bài tập nhiều.

Vào giữa tháng 9 tôi đã tiến hành khảo sát kết quả học tập của các em bằng các bài kiểm tra và kết quả cụ thể về thực trạng học trực tuyến như sau:

Thời gian KS	Tổng số HS	Điểm dưới 5		Điểm 5, 6		Điểm 7, 8		Điểm 9, 10	
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
Toán									
Tiếng Việt									

Qua bảng số liệu tôi nhận thấy khả năng học tập và tiếp nhận kiến thức của các em còn rất kém. Hầu hết tỷ lệ các em dưới 5 quá nhiều, vậy làm sao để vừa hài hòa giữa việc dạy học trực tuyến và chất lượng học tập cũng phải đảm bảo là điều cấp bách và cần thiết cần khẩn trương có những biện pháp Ưu Việt khắc phục để nhằm nâng cao chất lượng học tập của Học sinh. Và các biện pháp Tôi thực hiện sẽ được nêu rõ ràng dưới đây:

C. Các biện pháp đã thực hiện:

Biện pháp 1: Lựa chọn phần mềm giảng dạy phù hợp

Có thể nói ứng dụng công nghệ thông tin vào dạy học trực tuyến là một phương pháp thể hiện cao tính sáng tạo về khoa học. Trước kia khi giảng dạy bằng phương pháp truyền thống, người giáo viên phải chuẩn bị rất nhiều đồ dùng trực quan rồi linh khinh mang đến lớp, có đồ dùng chỉ dùng được một lần rồi bỏ đi. Vào tiết dạy vừa giảng bài, giáo viên vừa phải ghi nhớ và sắp đặt đồ dùng để treo lên bảng, thời gian tháo gài đồ dùng cũng chiếm một phần không nhỏ trong tiết học, chưa nói đến những tranh cần thiết phải sử dụng nhưng nó quá nhỏ, màu sắc không rõ ràng, phần nào đã làm giảm sự tập trung ở các em. Còn với việc ứng dụng công nghệ thông tin vào dạy học thì khác hẳn. Nó như mở ra một cái nhìn mới cho các em học sinh, được tiếp xúc với phương tiện hiện đại tầm nhìn của các em được mở rộng hơn, bài giảng không còn trở nên khó hiểu với các em nữa vì những hình ảnh minh họa cho lời nói của giáo viên giờ đây sinh động, hiện thực,

phong phú. Giáo viên có nhiều thời gian truyền thụ kiến thức cho học sinh, học sinh hiểu bài sâu hơn, vận dụng kiến thức đã học vào thực hành tốt hơn.

Qua tìm tòi tôi thấy việc dạy học trực tuyến với ứng dụng ZOOM trong phần mềm rất phù hợp. ZOOM là một công cụ hội thoại trực tuyến, gần giống như Skype không cần phải vào các nhóm chat mới gọi điện được nên dễ dùng hơn. Tất cả những cần là một đường link ZOOM hoặc một mã ZOOM để tham gia vào cuộc họp online. Khi mà dịch COVID-19 vẫn còn căng thẳng thì họp hành, thậm chí tổ chức lớp học online qua ZOOM là giải pháp rất tốt. Mang lại nhiều lợi ích kinh tế và tiết kiệm được thời gian tiền bạc. Phù hợp với xu thế đổi mới ứng dụng CNTT trong nhà trường và trong Giáo dục. Chính vì vậy Tôi đã lựa chọn ứng dụng ZOOM và giảng dạy trực tuyến đối với học sinh lớp tôi. Sau khi lựa chọn được ứng dụng tôi thông báo đến toàn thể phụ huynh tải ứng dụng và truy cập vào lớp học do tôi tạo để các em tham gia học tập hàng ngày qua smar phone hoặc máy tính.

Buổi học trực tuyến đầu tiên của các em học sinh lớp

Đề đảm bảo cho việc liên lạc thông suốt, chuẩn bị cho việc tổ chức tiến trình dạy học qua mạng.

- Tôi lập nhóm Zalo cho từng lớp; thống nhất với phụ huynh về khung giờ nhất định để học sinh được sử dụng thiết bị và phối hợp giám sát HS.

Biện pháp 2: Xây dựng kế hoạch bài dạy:

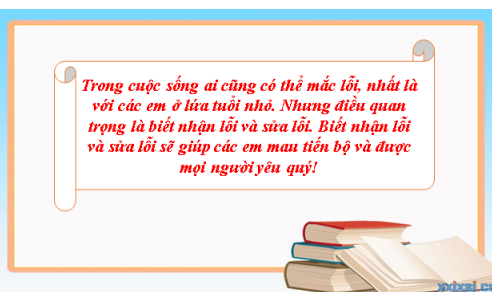
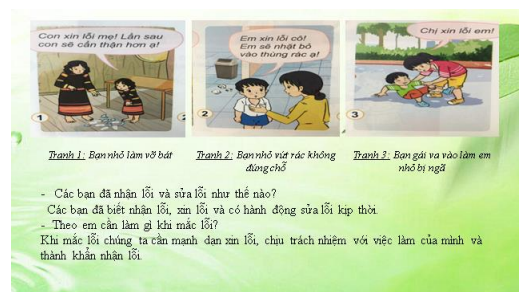
****Biên soạn kế hoạch bài dạy và xây dựng tư liệu dạy học.***

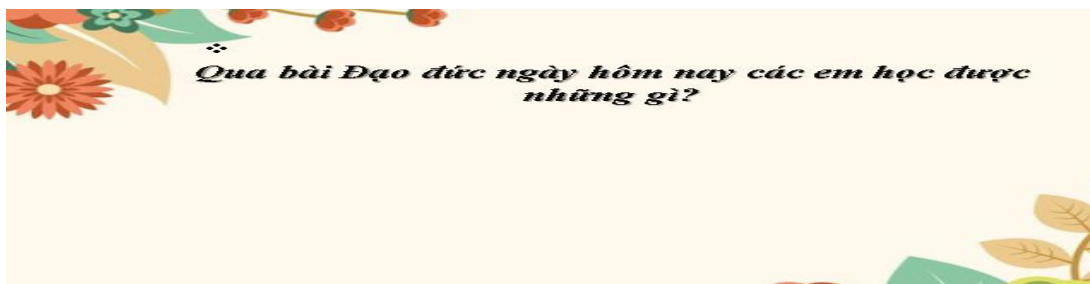
So với việc dạy học trên lớp, việc biên soạn kế hoạch bài dạy khi thực hiện dạy học trực tuyến đòi hỏi một cách tiếp cận mới để đạt hiệu quả. Tôi tăng cường đổi mới về phương pháp dạy học, biên soạn tiến trình dạy học phù hợp. Tùy theo từng bài học mà có những thiết kế bài dạy khác nhau, làm sao để bài dạy hay nhất, có chiều sâu nhất, học sinh vừa dễ tiếp nhận kiến thức lại hào hứng học tập phát huy hết năng lực phẩm chất của bản thân

- Chẳng hạn, tăng cường chỉ dẫn để học sinh sử dụng có hiệu quả SGK và môi trường xung quanh HS tại gia đình sống

- Chẳng hạn, chuyển thể một số kiến thức cốt lõi của bài học thành PowerPoint; dùng điện thoại hoặc phần mềm quay màn hình máy tính để ghi hình trước một số nội dung cần giảng; ghi chú lại những chỉ dẫn cần thiết cho HS. Giúp các em dễ hiểu bài hơn, ghi nhớ lâu hơn

Ví dụ: Khi học bài Đạo đức biết nhận lỗi và sửa lỗi (SGK đạo đức lớp 2_ KNTTVCS) tôi tiến hành thực hiện thiết kế bài giảng trên PowerPoint như sau:

Trên đây là bài giảng tôi đã thiết kế trước khi lên lớp trực tuyến. Các slide màu sắc hấp dẫn, nội dung nhẹ nhàng để tránh gây áp lực cho học sinh, gây được sự hào hứng cho các em. Suu tầm hoặc xây dựng tư liệu dạy học phù hợp với bài học.

- Mục đích:

(1) đánh giá thái độ học tập của HS có nghiêm túc hay không (nội dung hỏi nằm trong video bài giảng, SGK và tài liệu mà GV đã giao nhiệm vụ); (2) kiểm tra mức độ hiểu bài của HS; (3) tích lũy điểm số để đánh giá quá trình.

- Ví dụ, đối với mỗi buổi học, biên soạn một số câu hỏi trắc nghiệm để kiểm tra kiến thức liên quan; sử dụng các phần mềm online để soạn nội dung kiểm tra, đánh giá và gửi yêu cầu cho HS

Giao cho HS một số bài tập tự luận để luyện tập, vận dụng và củng cố kiến thức sau mỗi bài học.

- Chẳng hạn, hướng dẫn học sinh làm bài vào vở, chụp kết quả bài làm và nộp bài (qua LMS, Zalo, Email hoặc những công cụ thay thế khác mà nhà trường đang sử dụng).

*** Tổ chức tiến trình dạy học trực tuyến.**

- Trước khi kết nối trực tiếp.

Tôi giao nhiệm vụ cho HS trên Zalo hoặc gửi đường link bài học cho HS thông qua công cụ mạng xã hội (Zalo, Facebook, ...) để HS có thể thực hiện trước.

- Kết nối trực tiếp.

Tôi và HS kết nối qua nền tảng truyền tải hình ảnh thời gian thực để bắt đầu thực hiện tiến trình dạy học.

Về cơ bản, việc tổ chức thực hiện giai đoạn này có thể tiến hành như đã gợi ý ở trên. Tuy nhiên, tùy vào nội dung bài học và thời lượng, tôi linh hoạt điều chỉnh cho phù hợp với thực tế. Chẳng hạn, sau khi báo cáo, thảo luận về kết quả thực hiện nhiệm vụ đã giao, tôi có thể dành một khoảng thời gian (không quá dài) của đầu buổi học để giảng bài, nhấn mạnh nội dung cốt lõi, hướng dẫn HS xem video và sử dụng SGK, ... để thực hiện nhiệm vụ tiếp theo.

Sau khi được hướng dẫn và nhận nhiệm vụ, HS tự chủ thực hiện với tư liệu đã được cung cấp. GV “quan sát”, hỗ trợ:

- Nhận cuộc gọi qua Zalo của HS để trợ giúp (đối với HS chủ động);

- Gọi kiểm tra xác suất việc thực hiện hoạt động tự chủ của HS (thường là những HS chưa thực sự tích cực, hoặc xoay vòng kiểm tra, ...);
- Xem thông tin phản hồi kết quả học tập của HS qua bài trắc nghiệm nhanh kiến thức (nếu có).

Qua đó, tôi nắm được thông tin, tổng hợp lại những điểm mấu chốt cần thảo luận và kết luận cho HS ở cuối giờ học.

Tiếp tục dùng nền tảng truyền tải hình ảnh thời gian thực Zoom để kết nối lại lớp học. Tổ chức hoạt động: Báo cáo và thảo luận; đánh giá và chốt kiến thức; giao nhiệm vụ về nhà.

Thực hiện tiến trình dạy học qua mạng đòi hỏi tôi cần có sự trau dồi về kỹ năng CNTT, nhất là ở giai đoạn đầu áp dụng. Kết quả học tập của HS phụ thuộc rất nhiều vào cách thức tổ chức tiến trình dạy học.

Biện pháp 3: Tăng cường tương tác giữa hoạt động dạy của giáo viên và sự linh hoạt tri thức của học sinh một cách tích cực với dạy học lấy học sinh làm trung tâm

Tôi đã chuẩn bị bài giảng thật tốt, cẩn thận chu đáo. Trong giờ dạy Tôi tăng sự tương tác giữa các hoạt động học để khơi gợi hứng thú giúp học sinh tăng thêm cơ hội luyện tập cùng tôi. Tôi luôn luôn đặt ra vấn đề có ví dụ cụ thể dựa trên tri thức bài học để các em có cơ hội suy nghĩ, có cơ hội thể hiện bản thân. Giúp các em khắc sâu kiến thức, ghi nhớ nội dung bài học.

Một số lưu ý Tôi đã thực hiện chuyển giao nhiệm vụ học tập cho học sinh; theo dõi, hỗ trợ, kiểm tra, đánh giá trong quá trình học sinh thực hiện nhiệm vụ học tập; tổ chức cho học sinh báo cáo và thảo luận về kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập; Tôi kết luận và nhận định về kết quả thực hiện nhiệm vụ của học sinh ("chốt" kiến thức, kỹ năng để học sinh chính thức ghi nhận, vận dụng):

Chuyển giao nhiệm vụ	Thực hiện nhiệm vụ	Báo cáo và thảo luận	Kết luận, nhận định
- Trình bày cụ thể nội dung nhiệm vụ. - Cách mà GV giao nhiệm vụ cho HS (đọc/ nghe/ nhìn/ làm) với thiết bị dạy học/ học liệu cụ thể.	- Liệt kê hành động cụ thể mà HS phải thực hiện (đọc/ nghe/ nhìn/ làm). - Quan sát, dự kiến những khó khăn mà HS có thể gặp phải kèm theo biện pháp hỗ trợ; phát hiện.	- Trình bày cụ thể “ý đồ” lựa chọn HS/ nhóm báo cáo - Xử lý kết quả thực hiện nhiệm vụ của HS, đặt ra các thảo luận đòi hỏi HS phải huy động các thao tác tư duy ở bậc cao hơn.	- Phân tích kết quả thực hiện nhiệm vụ; đối chiếu với mục “Sản phẩm”; đánh giá các mức độ hoàn thành. - Chốt lại phần thảo luận; làm rõ vấn đề cần giải quyết và nhiệm vụ tiếp theo.

Như vậy, khi đã coi trọng vị trí hoạt động và vai trò của người học thì đương nhiên phải phát huy tính tích cực chủ động của người học. Tuy nhiên, dạy học lấy học sinh làm trung tâm không phải

là một phương pháp dạy học cụ thể. Đó là một tư tưởng, quan điểm giáo dục, một cách tiếp cận quá trình dạy học chi phối tất cả quá trình dạy học về mục tiêu, nội dung, phương pháp, phương tiện, tổ chức, đánh giá... chứ không phải chỉ liên quan đến phương pháp dạy và học.

Biện pháp 4: Đổi mới linh hoạt phương pháp dạy học trực tuyến để nâng cao chất lượng giáo dục

Phương pháp vấn đáp

Vấn đáp (đàm thoại) là phương pháp trong đó giáo viên đặt ra câu hỏi để học sinh trả lời, hoặc học sinh có thể tranh luận với nhau và với cả giáo viên; qua đó học sinh lĩnh hội được nội dung bài học. Căn cứ vào tính chất hoạt động nhận thức, người ta phân biệt các loại phương pháp vấn đáp:

- Vấn đáp tái hiện: Giáo viên đặt câu hỏi chỉ yêu cầu học sinh nhớ lại kiến thức đã biết và trả lời dựa vào trí nhớ, không cần suy luận. Vấn đáp tái hiện không được xem là phương pháp có giá trị sư phạm. Đó là biện pháp được dùng khi cần đặt mối liên hệ giữa các kiến thức vừa mới học
- Vấn đáp giải thích - minh họa: Nhằm mục đích làm sáng tỏ một đề tài nào đó, giáo viên lần lượt nêu ra những câu hỏi kèm theo những ví dụ minh họa để học sinh dễ hiểu, dễ nhớ. Phương pháp này đặc biệt có hiệu quả khi có sự hỗ trợ của các phương tiện nghe - nhìn.
- Vấn đáp tìm tòi (đàm thoại Socratic): Giáo viên dùng một hệ thống câu hỏi được sắp xếp hợp lý để hướng học sinh từng bước phát hiện ra bản chất của sự vật, tính quy luật của hiện tượng đang tìm hiểu, kích thích sự ham muốn hiểu biết. Giáo viên tổ chức sự trao đổi ý kiến, kể cả tranh luận giữa thầy với cả lớp, có khi giữa trò với trò, nhằm giải quyết một vấn đề xác định. Trong vấn đáp tìm tòi, giáo viên giống như người tổ chức sự tìm tòi, còn học sinh giống như người tự lực phát hiện kiến thức mới. Vì vậy, khi kết thúc cuộc đàm thoại, học sinh có được niềm vui của sự khám phá trưởng thành thêm một bước về trình độ tư duy.

Đặc biệt trong giảng dạy trực tuyến tôi duy trì phương pháp này để các em được tự chủ trong việc học tập của bản thân, không ngần ngại chiếm lĩnh tri thức.

Ví dụ: Khi dạy bài Đạo đức “Biết nhận lỗi và sửa lỗi” Tôi sử dụng phương pháp vấn đáp tái hiện ở đầu giờ

GV: Các em hãy nhớ lại 1 lần mắc lỗi và kể lại cho cả lớp nghe.

Đó HS sẽ nhớ lại lần mắc lỗi và tái hiện lại không cần suy nghĩ hay suy luận để giải quyết câu hỏi, chỉ cần nhớ lại.

Vấn đáp tìm tòi: Tôi sử dụng trong khâu tìm hiểu nội dung bài, đưa ra các câu hỏi lúc này học sinh phải suy ngẫm mới có thể trả lời được.

Phương pháp đặt và giải quyết vấn đề

Trong một xã hội đang phát triển nhanh theo cơ chế thị trường, cạnh tranh gay gắt thì phát hiện sớm và giải quyết hợp lý những vấn đề nảy sinh trong thực tiễn là một năng lực đảm bảo sự thành công trong cuộc sống, đặc biệt trong kinh doanh. Vì vậy, tập dượt cho học sinh biết phát hiện, đặt ra và giải quyết những vấn đề gặp phải trong học tập, trong cuộc sống của cá nhân, gia đình và cộng đồng không chỉ có ý nghĩa ở tầm phương pháp dạy học mà phải được đặt như một mục tiêu giáo dục và đào tạo.

Trong dạy học theo phương pháp đặt và giải quyết vấn đề, học sinh vừa nắm được tri thức mới, vừa nắm được phương pháp lĩnh hội tri thức đó, phát triển tư duy tích cực, sáng tạo, được chuẩn bị một năng lực thích ứng với đời sống xã hội, phát hiện kịp thời và giải quyết hợp lý các vấn đề nảy sinh.

Phương pháp động não

Động não là phương pháp giúp học sinh trong một thời gian ngắn nảy sinh được nhiều ý tưởng, nhiều giả định về một vấn đề nào đó. Thực hiện phương pháp này, giáo viên cần đưa ra một hệ thống các thông tin làm tiền đề cho buổi thảo luận.

- Cách tiến hành như sau:

- + Giáo viên nêu câu hỏi, vấn đề cần được tìm hiểu trước cả lớp hoặc trước nhóm
- + Khích lệ học sinh phát biểu và đóng góp ý kiến càng nhiều càng tốt
- + Liệt kê tất cả các ý kiến phát biểu đưa lên bảng hoặc giấy khổ to, không loại trừ một ý kiến nào, trừ trường hợp trùng lặp
- + Phân loại ý kiến và làm sáng tỏ những ý kiến chưa rõ ràng và thảo luận sâu từng ý.

Biện pháp 5: Tăng cường hứng thú cho học sinh trong buổi học trực tuyến.

Tạo không gian chờ thật thú vị: Trước khi buổi học diễn ra, tôi sẽ vào phòng Zoom sớm hơn tầm 10 phút để duyệt cho các con vào sớm. Khi các con nghe âm thanh sẽ thấy thú vị, mới mẻ và gây chú ý hơn. Tôi mở các bản nhạc, bài hát để tạo không khí vui tươi khi chuẩn bị buổi học. Có số ít buổi thì tôi gửi lên zoom 1 bức tranh giấu đồ vật, giấu chữ yêu cầu các con trong lúc chờ sẽ

tìm chữ, tìm đồ vật lẫn trong tranh. Việc này giúp to tâm thể vui tươi và hứng thú, thích vào học đúng giờ.

- **Phần khởi động không bỏ qua** mà cho các con đứng dậy, vận động hình thể theo một bài hát vận động vui nhộn. Các con rất thích.

- Cần to âm thanh cho một số đối tượng trên slide. Để tránh các con chỉ nhìn, buồn ngủ, khi thiết kế slide, tôi cố gắng mỗi slide to một số âm thanh đi kèm cho các đối tượng của slide. Cái này có sẵn trong powerpoint nên rất nhanh và đơn giản. Thầy cô vào phần effect option và chọn âm thanh là được.

- **Thỉnh thoảng cho học sinh được vẽ lên màn hình** để gạch chân, khoanh tròn các âm, tiếng, từ...đáp án. Có thể đồng loạt nhấn vào ô chat. Chú ý từ không có dấu.

- **Chú trọng tổ chức cho HS vận dụng kiến thức vào các tình huống và thực tế cuộc sống.** Dạy số thì tìm số lượng đồ vật trong nhà đủ số lượng số đang học. Năng lực giải quyết vấn đề.

- **Tăng cường tính tương tác, cho học sinh được hoạt động nhiều.**

Tôi cố gắng không để học sinh chỉ nhìn. Tôi cho các con được thao tác, vận động tay chân. Tạo cho các em các hoạt động chân tay để các em được thao tác nhiều

- **Tăng cường trò chơi trực tuyến tương tác.** Phần này tôi thấy rất hữu hiệu. Không chỉ giúp các con hào hứng hơn hẳn mà còn học kiến thức thông qua trò chơi. Các con được thao tác, kéo thả, ấn chọn ngay trên màn hình nên rất thích. Cụ thể tôi dùng những trò chơi trực tuyến sau:

- **Quizizz:** Đây là trò chơi trên web, học sinh không phải cài đặt gì chỉ cần ấn vào link điền tên mình là chơi được. Có nhiều hình ảnh và dạng câu hỏi. Học sinh thao tác trực tiếp lên màn hình. Đặc biệt, việc soạn 1 trò chơi trên quizizz rất nhanh. Trong Quizizz có sẵn kho câu hỏi, bài tập tương tác mà giáo viên cả nước đã làm. Thầy cô gõ tên nội dung mình muốn rồi nhấn tìm kiếm sẽ hiện ra nhiều lựa chọn. Thầy cô thấy câu nào hợp với nội dung mình cần thì ấn nút “add” sẽ tự động đưa câu đó vào bài thầy cô thiết kế. Cứ nhặt như vậy chỉ vài phút là có một trò chơi rất hay, nhiều hình ảnh và thú vị. Khi chơi lại có nhạc, có thứ tự bảng điểm nên các con rất thích, rất thi đua. Khi thi xong, tôi chụp ảnh 3 bạn đứng nhất để nêu tên, tặng sao và đưa ảnh lên nhóm zalo lớp ngay.
- **Dùng menti.com** để tạo những câu hỏi tương tác tìm từ ngữ. Tôi vào web, tạo câu hỏi xong gửi link. HS ấn vào link và cần từ mình tìm được. Màn hình sẽ hiển thị tất cả các câu trả lời ngay tức thì của các con. Giáo viên và các con cùng nhận xét.
- **Dùng classkick** để tạo bài tập tương tác. Tôi tạo 1 số bài tập như kéo thả, nối tranh với tiếng, từ, Nhúng link vào ô chat cho học sinh ấn vào là dẫn tới câu hỏi, bài tập tương tác. Tôi có thể nhìn trực tiếp em nào đang làm câu nào, kết quả thế nào.

- **Dùng word wall** là 1 trang web cũng có thể tạo trò chơi trực tuyến. Họ đã tạo sẵn hot cảnh và nhân vật, mình chỉ cần thay nội dung. Tuy nhiên, nhược điểm là không nhìn thấy học sinh khi chơi thế nào và chỉ thấy kết quả cuối cùng khi các con thi xong.
- **Dùng blocket**, live word sheet Tương tự như quizizz, classkick.

Để làm cho giờ học online trở nên thú vị và đạt hiệu quả như mong muốn, tôi đã tận dụng những ứng dụng, phần mềm thiết kế những câu hỏi đồ vui, trò chơi... giúp học sinh vừa học tập, đồng thời tạo tâm lý hứng thú học bài hiểu bài”. Đối với những chủ đề bài học tương đối dễ và đơn giản, tôi sử dụng đánh giá tại chỗ để kiểm tra sự hiểu bài của các em. Tổ chức trò chơi vừa để các em làm bài tập và cũng là một hình thức để đánh giá năng lực thực chất mang tính chất nhẹ nhàng, đúng mức độ tiếp thu bài của học sinh trong tiết học, giúp các em hứng thú hơn khi làm bài. Bên cạnh đó, các tôi có thể thêm phần tuyên dương những học sinh hoàn thành bài sớm nhất và đúng nhất để khích lệ tinh thần, cho điểm cộng. Những học sinh chưa được tuyên dương sẽ lấy đó làm mục tiêu để cố gắng hơn.

Việc sử dụng trò chơi có nhiều tác dụng như :

- Giúp học sinh thay đổi loại hình hoạt động trong giờ học, làm cho giờ học bớt căng thẳng, tạo cảm giác thoải mái, dễ chịu. Học sinh tiếp thu kiến thức nhẹ nhàng, tạo hứng thú học tập.

- Kích thích sự tìm tòi, tạo cơ hội để học sinh tự thể hiện mình.

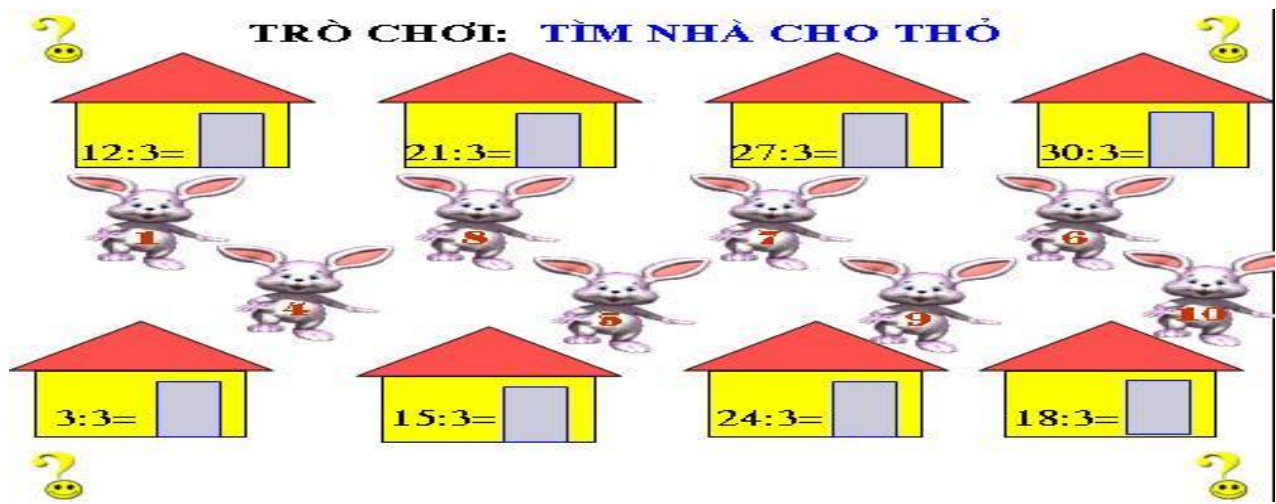
- Thông qua trò chơi, học sinh vận dụng kiến thức năng nổ, hoạt bát, kích thích trí tưởng tượng, trí nhớ. Từ đó phát triển tư duy mềm dẻo, học tập cách xử lý thông minh trong những tình huống phức tạp, tăng cường khả năng vận dụng trong cuộc sống.

Ví dụ: Khi dạy học Toán bài bảng chia 3 tôi thiết kế các trò chơi giúp các em củng cố lại kiến thức sau bài học

Bước 1: Thiết kế trò chơi trên phần mềm bài giảng với những trò chơi hay đặc sắc thu hút sự chú ý của học sinh. Tôi chọn những trò chơi có nhiều hình động và âm thanh để các em tương tác tốt. Phù hợp với giảng dạy trực tuyến

Bước 2: GV thông qua thể lệ tổ chức trò chơi trong tiết học

Bước 3: Chơi trò chơi

Biện pháp 6: Chủ động đánh giá quá trình học tập của học sinh, động viên khích lệ kịp thời.

Có chế độ thi đua khen thưởng: Tôi thường tặng sao cho các con ngay khi trả lời đúng, có cố gắng, có tiến bộ. Quy định đủ 10 sao thì đổi quà. Quà cô ghi sổ và sẽ gửi lại các con khi quay lại trường. Cuối buổi học, luôn cho học sinh bình chọn 3 bạn tích cực nhất và tặng.

Có chế độ lớp trưởng. Bạn được nhiều sao nhất, tích cực nhất của buổi học trước sẽ được làm lớp trưởng của buổi học hôm sau. Lớp trưởng được những quyền gì. Lớp trưởng được điều hành các bạn luyện đọc ở 1 phần nào đó trong buổi học. Các con hoàn toàn làm được dù là lớp 1. Làm đơn giản thôi. Lớp trưởng được tặng sao cho 1 bạn bất kì trong buổi học. Các con rất thích.

Cố gắng gọi được khá nhiều học sinh. Nhiều bạn không thích học vì cô không gọi.

Khi luyện đọc, cho 1 bạn đọc nhưng cả lớp đều phải chỉ tay vào màn hình và đọc theo. Cô giáo nhắc tên nếu có bạn không đọc. Có thể cho đọc đồng thanh nhưng chọn chế độ tắt mic cả lớp và không cho bật li mic. Không gây tiếng ồn mà các con cả lớp đều được đọc và phải đọc.

Có thư khen cuối tuần đăng lên nhóm lớp có dán ảnh các con. Thiết kế thư khen con tiến bộ, con đọc tốt, con viết đẹp....dán ảnh các con vào gửi nhóm lớp. Phụ huynh cho con xem. Cuối tuần đưa vào slide choc ả lớp xem. Kích thích thi đua.

Có padlet để làm quen học sinh, tổ chức các cuộc thi. Có trao giải thưởng 5 quyển vở. Có yêu cầu chia sẻ, kêu gọi bình chọn để tạo sự lan tỏa.

Chia nhóm luyện nói. Mở cài đặt wweb zoom chọn chế độ mở breackrout. Sẽ xuất hiện biểu tượng 4 ô vuông. Khi cần chia nhóm luyện nói tôi ấn vào biểu tượng. Có thể chia bất kì theo ý. Có thể vào từng nhóm xem thảo luận.

Quay video nội dung trọng tâm bài học thời lượng chỉ 5 – 10 phút đăng kênh youtube. Ngày nào tôi cũng đăng video dạy viết. Gửi lên nhóm lớp cho HS xem lại nếu sau bài học vẫn chưa nắm chắc kiến thức. Điều này, GV có thể sử dụng luôn tính năng quay video có sẵn trong powerpoint là được.

Các buổi học trực tuyến, tôi đã linh hoạt công tác đánh giá học sinh theo phương pháp tự học, giải quyết vấn đề, vận dụng kiến thức để tham gia các hoạt động trò chơi qua các ứng dụng phần mềm... Bước đầu, những đổi mới này đã đem lại hiệu quả, đồng thời giúp học sinh thích thú, khám phá, nghiên cứu và tìm hiểu các vấn đề, kiến thức trước khi tham gia lớp học. Đánh giá kết quả học tập của học sinh không chỉ có giáo viên là người “Cầm cân nảy mực” mà nên cho học sinh tham gia vào việc đánh giá kết quả học tập của bạn cũng như của bản thân mình. Ví dụ: + Khi học sinh hoàn thành tốt bài tập, tôi nhận xét như sau: “Hiểu và làm đúng bài tập, trình bày rõ ràng, em thật đáng khen !”

+ Khi học sinh hoàn thành bài tập nhưng trình bày chưa đẹp tôi có thể nhận xét: “Em làm đúng bài tập, nhưng em nên trình bày sạch sẽ và cẩn thận hơn”

+ Khi học sinh chưa hoàn thành bài tập, hoặc làm sai nhiều, có thể nhận xét: “Em chưa hoàn thành bài, em cần cố gắng nhiều hơn nữa”...

Trong quá trình dạy, tôi luôn kiểm tra, theo dõi, giám sát tiến trình hoạt động, kết quả của các hoạt động của từng học sinh để có sự động viên khuyến khích hay giúp đỡ kịp thời.

D. KẾT QUẢ THỰC HIỆN:

Sau khi thực hiện các biện pháp trên tôi nhận thấy kết quả học tập của các em có tiến bộ rõ rệt, hầu hết các em học tập trong sự hứng khởi, rất hào hứng mỗi khi đến tiết học trực tuyến. Tất cả học sinh lớp tôi đều thực hiện việc học tập đều đặn đúng giờ và nghiêm túc. Không có học sinh trốn học trực tuyến hay gặp khúc mắc gì về phương tiện học tập. Phụ huynh thì quan tâm đến việc học tập của các em. Phối hợp chặt chẽ với tôi để cùng thực hiện một mục tiêu chung là giáo dục các em học tập lĩnh hội tri thức tiến bộ. Rèn các phẩm chất đạo đức tốt, rèn nề nếp học tập phát huy sự chủ động trong học tập. Có thể nói mặc dù học trực tuyến online nhưng chất lượng giảng dạy quá tốt. Sau một thời gian học tập tôi tiến hành khảo sát chất lượng 2 môn Toán và Tiếng Việt và tôi rất vui mừng khi thu được kết quả hơn mong đợi. Qua khảo sát kiểm tra tôi thu được kết quả cụ thể như sau:

Môn khảo sát	Hoàn thành tốt	Hoàn thành	Chưa hoàn thành
Toán			
Tiếng Việt			
Tỷ lệ 2 môn			

Phản kết luận:

Dạy học trực tuyến là hình thức giáo dục phổ biến nhiều quốc gia. Trong bối cảnh hiện nay, dịch bệnh Covid-19 còn nhiều diễn biến phức tạp, nhiều trường học được trưng dụng cho công tác phòng, chống dịch, nhiều công trình xây dựng, sửa chữa trường lớp bị tạm ngưng, còn có một số

giáo viên, học sinh là F0 đang điều trị tại nhà hoặc khu cách ly hay bệnh viện. Vấn đề quan trọng nhất hiện nay vẫn chưa có nguồn vaccine tiêm ngừa Covid-19 cho đối tượng dưới 18 tuổi mà học sinh phổ thông chiếm tỷ lệ đa số. Chính vì thế hình thức dạy học trực tuyến là một lựa chọn phù hợp và được quan tâm nhất của đội ngũ nhà giáo ngành giáo dục. Làm thế nào để dạy học trực tuyến mang lại hiệu quả nhất đang là vấn đề khiến các nhà quản lý giáo dục, giáo viên, cha mẹ và học sinh quan tâm. Mô hình dạy học mới được áp dụng tiêu biểu là một trong những giải pháp tối ưu có khả năng đáp ứng nhu cầu cấp thiết trong học tập, giảng dạy và thuận lợi trong đào tạo nhiều cấp học và những mặt tích cực mà phương pháp này mang lại trong quá trình giảng dạy và học tập.

Kiến nghị

***Đối với nhà trường:**

Xây dựng hạ tầng mạng, trang thiết bị công nghệ thông tin (như máy tính, camera, máy in, máy quét), đường truyền, dịch vụ internet, tận dụng tối đa các phương tiện để hỗ trợ cho giáo viên khi dạy học trực tuyến. Bồi dưỡng đội ngũ nhân lực (cán bộ quản lý, giáo viên, giảng viên, học sinh, sinh viên) có kiến thức, kỹ năng đáp ứng yêu cầu chuyên đổi số. Trước hết là kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin, kỹ năng an toàn thông tin, kỹ năng khai thác, sử dụng hiệu quả các ứng dụng phục vụ công việc dạy - học. Hướng dẫn cụ thể về tổ chức học trực tuyến để triển khai, hướng dẫn, tập huấn cho giáo viên kỹ thuật thực hiện, xây dựng kế hoạch chi tiết theo từng bộ môn.

Điều tra, khảo sát học sinh khả năng đáp ứng yêu cầu học trực tuyến về thiết bị học tập, tâm thế chuẩn bị học tập nhất là học sinh lớp 2, cần trang bị cho học sinh những kỹ thuật để duy trì sự hứng thú, sự tập trung trong học tập trực tuyến cũng như cách thức cân bằng sức khỏe tinh thần và thể chất trong bối cảnh học tập trực tuyến.

***Đối với giáo viên:**

Giáo viên tự trang bị cho mình khả năng, kỹ năng ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng thành thạo các phần mềm, hệ thống dạy học trực tuyến. Ngoài ra, có thể lựa chọn một trong các hình thức như dạy thông qua trực tuyến, qua online, qua nhóm zalo, messenger, facebook, email... Ở những nơi không có điều kiện về mạng, kỹ thuật thì cần tìm giải pháp để giao bài, giao nhiệm vụ cho học sinh như soạn bài ôn tập, in và thông báo phụ huynh đến nhận.

Giáo viên dành thời gian thiết lập các mối quan hệ, làm quen kết nối với học sinh và cha mẹ học sinh. Chuẩn bị các hoạt động dạy học cũng như các trò chơi, video clip với các hoạt động khởi động vui nhộn tạo bầu không khí thoải mái trong lớp học. Giáo viên luôn cài chế độ hình ảnh nổi lên màn hình chính, luôn tương tác với học sinh, ghi nhận và khen thưởng trong quá trình dạy học. Qua đó, tạo mối thân thiện giữa giáo viên và học sinh, hướng dẫn học sinh cần chậm hơn

bình thường, tránh việc vô ý tạo ra áp lực thời gian cho học sinh vì nó sẽ làm triệt tiêu hứng thú học tập.

***Đối với cha mẹ học sinh:**

Cha mẹ luôn đồng hành, làm tốt công tác tư tưởng cho các em đối với việc học trực tuyến để học sinh hiểu rõ, chuẩn bị tâm thế để tiếp cận phương pháp này nên tạo không gian yên tĩnh, cố định, sắp xếp đồ dùng học tập gọn gàng và dễ lấy khi cần. Nên loại bỏ tất cả những đồ vật gây phiền nhiễu và mất tập trung như tivi, đồ chơi, vật nuôi,... ra khỏi tầm mắt của học sinh.

Điều quan trọng cha mẹ cần rèn nề nếp học tập tự lập, động viên, khen ngợi tạo sự hưng phấn trong học tập cho học sinh. Ngoài ra, cha mẹ còn phải chủ động tìm hiểu công nghệ thông tin, phương pháp sư phạm giúp các em sử dụng thành thạo, an toàn các thiết bị học trực tuyến. Thường xuyên, cập nhật kiến thức chăm sóc con cái đúng cách trong mùa dịch, tạo bầu không khí tâm lý thoải mái trong gia đình. Hướng dẫn các em hoạt động nhẹ nhàng như vệ sinh nhà cửa, chăm sóc cây cảnh, thú cưng...

***Đối với học sinh:**

Học sinh cần chuẩn bị tâm lý, tâm thế sẵn sàng, trang phục nghiêm túc khi tham gia học trực tuyến và chuẩn bị đầy đủ dụng cụ, thiết bị học tập quan trọng nhất là điện thoại thông minh, máy vi tính, máy tính bảng, tai nghe và sách giáo khoa.

Học sinh chọn cho mình góc học tập, không gian yên tĩnh thoải mái phù hợp với ngôi nhà của mình. Trong quá trình học tập cần chú ý lắng nghe, tham gia thảo luận và đóng góp tích cực vào bài học. Để làm được như vậy học sinh cần chủ động đọc bài, soạn bài trước mỗi tiết học, buổi học. Tập thói quen lên lớp trước 10 phút để chào hỏi làm quen thầy, cô và các bạn tạo mối quan hệ thân thiện trong lớp học.

Ngoài ra, học sinh tạo nhóm học tập trên Zalo, Facebook để chia sẻ, giải đáp thắc mắc nội dung bài học và tham gia vận động, lao động nhẹ nhàng đi ngủ đúng giờ, đảm bảo đủ 8 tiếng, tăng cường các hoạt động thể dục thể thao nâng cao sức khỏe học tập. Đặc biệt, rèn luyện khả năng tự lập trong học tập. Chú ý tắt một số tính năng trên thiết bị gây ảnh hưởng đến giờ học. Điều đó sẽ mang lại cho bản thân người học nhớ lâu hơn về kiến thức.

Cách dạy học trực tuyến chỉ có hiệu quả nếu có sự phối hợp đồng bộ giữa nhà trường, giáo viên, học sinh và cha mẹ học sinh. Để hoạt động dạy học thực sự chất lượng, trước mắt giáo viên và học sinh phải thay đổi, thích nghi và tìm ra các cách dạy học trực tuyến hiệu quả, tối ưu nhất. Hy vọng trong tương lai, hình thức dạy học trực tuyến sẽ thực sự trở thành xu thế để thế hệ trẻ có thể tiếp cận cách học mới, giáo dục các em học sinh trở thành người công dân toàn cầu.

